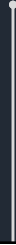

Fırsatlar Sunar

Rehberliğin Ortaya Çıkmasını Gerektiren Nedenler

Birçok kişiye göre var.

Ama nerede, ne zaman
ve nasıl?

Okullarda PDR İhtiyaç ve Hizmet Alanlarından Bazıları

Bir Araştırma

Müdürler

*Her okulda bir psikolojik danışman bulunması gerektiğini düşünüyorum”,
”Rehberlik servisinin sürekli bir birim olarak okulda yer almasının öğrenci gelişimi açısından yararlı olacağını düşünüyorum”*

”İlgi ve yeteneklerini, ihtiyaçlarının farkına vararak kendini tanıması için öğrenciyi rehberlik hizmetlerinden yararlanması gerektiğini düşünüyorum”

Müdür Yardımcıları

«Psikolojik danışmanın okullardaki rehberlik hizmetlerini öğrenci, veli ve öğretmenlere yönelik eğitim seminerleri ile sınırlı tutmasının yeterli olduğunu düşünüyorum”

”Psikolojik danışmanın okuldaki rehberlik hizmetlerinin yürütülmesi dışında idari bölüme de yardımcı olduğu için okulda bulunması gerektiğini düşünüyorum

***Okul Yöneticilerinin Okuldaki Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin
Değerlendirilmesi***

Nilüfer ÖZABACI, Neşe SAKARYA, Melike DOĞAN (2008)

PDR Nasıl Gelişti?

Rehberliğin Gelişimi

ABD'deki gelişmeler

Avrupa'daki gelişmeler.

Türkiye'deki Gelişmeler.

Amerika'daki gelişmeler

Psikolojik Danışma ve Rehberlik hizmetleri çok eski bir geçmişe sahip olmamakla birlikte 20. yüzyıl başlarında ilk uygulamalar ABD'de ortaya çıkmıştır.

ABD'de mesleki rehberlik akımı olarak başlayan bu hizmet alanı ilerleyen yıllarda dünyanın birçok ülkesine hızla yayılmış ve eğitim ğretim faaliyetleri içerisinde önemli bir yer tutmaya başlamıştır.

PDR

- 1951 yılında Amerikan Psikoloji Derneği (APA) tarafından düzenlenen Kuzey-Batı konferansı'nda "Danışmanlık Psikolojisi" kavramı resmen kabul edilmiş olup "Psikolojik Danışman" mesleği profesyonel olarak tanımlanmış ve çalışma alanları iş, sanayi, hastaneler, toplum kuruluşları, eğitim kurumları ve rehabilitasyon merkezleri olarak belirlenmiştir.

Avrupadaki gelişmeler

- Rehberliğin Avrupa'daki başlangıcı 1910 yılında Fransa'da, 1912'de İtalya'da, 1912'de Belçika ve 1915'te İngiltere'de meslek büroları kurulmuş olmasına dayansa bile genel olarak Avrupa'da rehberlik 1950'li yıllardan itibaren gelişmeye başlamıştır.

Türkiye'deki Gelişmeler

Rehberlik kavramı 1950'li yıllarda Türk Millî Eğitim Sistemine girmiştir. Bu yıllarda Türkiye'deki eğitim sistemini incelemek üzere Amerikalı uzmanlar davet edilmiş ve Amerika'ya eğitim görmek üzere Türk eğitimciler gönderilmiştir.

1953'de Talim ve Terbiye Dairesi'ne bağlı "Test ve Araştırma Bürosu" kurulmuştur.

1953-1954 öğretim yılından itibaren Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Pedagoji ve Özel Eğitim Bölümlerinde "Rehberlik" ve "Rehberlik Teknikleri" okutulmaya başlanmıştır.

1954-1955 yılları arasında rehberlik konusunda kitap, broşür ve makaleler yayınlanmaya başlanmıştır.

1955 yılında Ankara’da Demirlibahçe İlkokulu’nda “Psikolojik Servis Merkezi” adlı bir “Rehberlik ve Araştırma Merkezi” açılmıştır. 2013 yılı itibariyle bu merkezlerin sayısı 212’ye ulaşmıştır.

1955 yılında İstanbul’da Atatürk Kız Lisesi ve 1965 yılında Ankara’da Deneme Lisesi’nin programları rehberlik anlayışına göre hazırlanarak söz konusu okullarda rehberlik servisleri kurulmuştur.

1953-1988 yılları arasında toplanan Millî Eğitim Şûraları’nda (V., VII., VIII., IX., X., XI. ve XII.) rehberlik farklı anlam ve içeriklerde de olsa ayrıntılı bir şekilde yer almıştır.

1962 yılında Ortadoğu Teknik Üniversitesi’nin Psikoloji Bölümü lisans programına “Danışma Psikolojisi” dersi eklenmiştir.

1965 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesinde “Eğitim Psikolojisi ve Rehberlik” bölümü kurularak burada lisans düzeyinde eğitime başlanmıştır.

- PDR alanında ilk lisansüstü eğitim ise 1966–1967 öğretim yılında Hacettepe Üniversitesi Mezuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi’nde açılan Eğitim Bölümü içerisinde verilmeye başlanmıştır.
- 1970 yılında toplanan VIII. Millî Eğitim şûrası, okullarımızda PDR çalışmaları bakımından bir dönüm noktası niteliğindedir. Rehberlik konusu bu şûrada daha ayrıntılı bir biçimde ele alınmakla kalmamış, aynı zamanda bu şûranın ana temasını oluşturmuştur.

- 1989 yılında Ankara'da Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği kuruldu. Günümüzde PDR mezunları ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine rehber öğretmen olarak atanmakta ve görev yapmaktadır.

Genel Olarak Zaman içinde PDR

- Okul psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri başlangıçtan günümüze kadar önemli değişiklikler geçirmiştir.
- 1900-1920 yılları arasında psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden beklenen işlev, meslek seçme ve işe yerleştirme iken,
- 1930-1950 yılları arasında okula uyum ve eğitsel başarı önem kazanmıştır.
- 1960'lı yılların sonuna doğru ise gelişim için psikolojik danışma ve rehberlik hizmetleri kavramı ortaya çıkmıştır.

Rehberlik Hizmetlerinin Ortaya Çıkmasının Psikososyal Nedenleri

1

- Meslek seçiminin zorlaşması

2

- Bireysel farkların eğitimde dikkate alınması zorunluluğu

3

- Bireylere tanınan seçme özgürlüğü

4

- Karar verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi

5

- Eğitimde bireyin duygusal yönüne verilen önemin giderek artması

6

- Psikometride gelişmeler

7

- Ruh sağlığına verilen önemin artması

Meslek seçiminin zorlaşması

Bireyin kendini tanımasını
gerektirir.

Günümüzde kendini
konumlandırma ve tanıma süreci
de zorlaşmıştır.

- Endüstrileşme
- Kentleşme
- İş için uygun birey
- Birey için uygun iş ihtiyacı

Bireysel Farkların Eğitimde Dikkate Alınması Zorunluluğu

- Toplumun değişik kesimlerinden değişik ilgi, yetenek, değer ve kùltürden bireylerin ortak yaşam alanı olan okulda birleşiyor.
- Her öğrencinin bireysel farklılıkları dikkate alınarak sunulan eğitsel ve psikososyal desteğin niteliği artmaktadır.

Bireylere Tanınan Seçme Özgürlüğü

Bireylerin seçme özgürlükleri arttıkça, karar verme durumunda sorumlulukları da artmaktadır.

Doğru karar verme sorumluluğu ile karşılaşan bir kimse, seçenekleri daha yakından tanımak istemekte ve profesyonel bir yardıma gereksinme duymaktadır.

Karar Verme Gücüne Sahip Bireyler Gerektirmesi

Gelişen teknoloji, daha çok yetişmiş insan gücü gerektirmekte, demokratik yaşam, daha bilinçli, tercihlerini daha akıllıca yapabilen bireylere gereksinime göstermektedir.

Doğru karar verme gücü ailede, okulda ve diğer çevrelerde, bireyin diğer bireylerle ilişkilerinde karşılaştığı seçme ve karar verme fırsatlarında geçirdiği deneyimlerle gelişmektedir.

Rehberlik ve psikolojik danışma, bireye karar verme durumlarında plânlı ve sistemli yardımlar sağlayarak, onun karar verme becerisini geliştirmesine katkıda bulunmaktadır.

Eğitimde Bireyin Duygusal Yönerine Verilen Önerinin Giderek Artması

İnsan, düşüner ve duygulara sahip olan bir varlıktır. Ancak, eğitimde insanın bilişsel yönerine fazlaca önem verildiği, duyusal yönerünün ise ihmal edildiği görölmektedir.

Öğretmenler, genellikle öğrenciyi yalnızca öğrenen zihinsel bir varlık olarak görmekte, tüm sorunlara akıl ve mantıkla yaklaşmasını beklemektedirler.

Bilgi aktarımı her zaman ön plânda olmakta, öğrenme sürecinin gerisindeki etmenler çok kere göz ardı edilmektedir.

İnsanın bir bütün olarak gelişmesi, duygusal dünyasının da anlaşılmasını ve geliştirilmesini gerekli kılar. Bir kimsede davranış değişikliği olabilmesi için kişinin önce o davranışının gerisindeki duyguyu fark edip yaşaması gerekir.

Psikometride Gelişmeler

İnsanlar arasında sayılamayacak kadar çok yönden farklar olduğu her zaman ve herkes tarafından bilinen bir gerçek olduğu halde bu özelliklerin bilimsel yollarla ölçülmeye başlanması 19. yüzyılın sonlarına rastlar.

Bugünlere değin yapılan psikometrik çalışmalar, oldukça gelişmiş; artık bireysel farklar; kişinin kas gücü, tepki hızı, ağırlıkları ve sesleri ayırt etme gücü, zekâ derecesi, belleği, ilgi, beceri ve yetenekleri, kişilikleri, kesin denilebilecek biçimde ölçülebilir ve değerlendirilebilir duruma gelmiştir.

Psikotekniğin “İşe göre adam, adama göre iş” biçiminde formülle nen temel ilkesi, psikometrik ölçümlerin gelişmesi sonucu değerini bulmuştur. Bugün okullarımızda öğrencilerin alan/bölüm, seçmeli ders ve meslek seçimleri konusunda kendi gerçeğine uygun doğru seçimler yapması, doğru kararlar vermesi için rehberlik ve psikolojik danışmaya gereksinimleri olduğu ortadadır.

Ruh Sağlığına Verilen nemin Artması

İnsana verilen değer, onun akıl ve ruh sağlığının korunması için yapılan girişimlerde de kendini göstermiştir.

Akıl ve ruh sağlığını tehdit edici olumsuz yaşam koşullarının dztilmesi, akıl sağlığı merkezlerinin, ocuk rehberlik kliniklerinin açılması, bu anlayışla yapılan çalışmalara örnek sayılabilir.

Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, öğrencilerin kişilik gelişimleri için en uygun ortamı oluşturmak yolundaki çalışmaları ile akıl ve ruh sağlığının korunmasına ve geliştirilmesine en önemli katkıyı sağlamaktadır.

Öte yandan bireylerin akıl ve ruh sağlığını koruma gereğinin anlaşılması, okullarda psikolojik danışma hizmetlerinin gelişmesine olanak sağlamıştır.

- Sıralanan ve açıklamaları yapılan rehberliği ortaya çıkaran gerekliliklerin, olumlu sonuçlar oluşturabilmesi için hiç şüphesiz okuldaki yönetici ve öğretmenlerin, rehberlik ve psikolojik danışma sürecine etkin bir biçimde katılabilecek düzeyde anlayış, bilgi ve beceri kazanmaları gerekmektedir.

UZOM

Fırsatlar Sunar

Teşekkürler

Yrd. Doç. Dr. Esat ŞANLI

Rehberlik

Rehberliğin Ortaya Çıkmasını Gerektiren Nedenler

Ünite 2